

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
М.І.ПИРОГОВА

«Затверджую»

ім.М.І.Пирогова

Акад. В.М.Мороз

КОНЦЕПЦІЯ

розвитку

Вінницького національного медичного університету імені
М.І.Пирогова на 2012-2017роки

Затверджено

Вченою радою ВНМУ

« 26 » січня 2012 р.

Секретар А. Гаврилюк доц. А.О.Гаврилюк

Вінниця – 2012

Концепція розвитку Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова (ВНМУ)

Вінницький національний медичний університет (а до 1994 року – медичний інститут) за 91 рік існування став багатoproфільним центром ступеневої підготовки фахівців, спеціалізації і післядипломного вдосконалення лікарських науково - педагогічних кадрів із значним обсягом науково – методичної, експериментальної, лікувальної та консультативної роботи в усіх галузях медицини. Якість теоретичної і практичної підготовки випускників ВНМУ високо оцінена населенням, медичною громадськістю України і майже 100 зарубіжних країн, громадяни яких набули в ньому вищу медичну освіту.

В університеті розглянуті результати реалізації „Концепції державної програми розвитку медичної освіти на 2006-2010 рр. та напрямки її реалізації” зі змінами до 2020 року. Їх впровадження сприяло підготовці медичних кадрів, забезпеченню ними потреб населення України (зокрема сільського), поліпшенню соціального захисту співробітників університету, престижності набуття іноземними громадянами у ВНМУ фаху лікаря, оснащенню підрозділів університету сучасною медичною апаратурою, поліпшенню житлових умов студентів, аспірантів, інтернів. Приділяється особлива увага вдосконаленню методичної бази і організації навчального процесу на кафедрах всіх факультетів.

Концепцією повсякденної діяльності та розвитку університету на перспективу (2012-2017) передбачено:

а) якісний конкурсний добір на державну і контрактну форми навчання добре підготовлених випускників загальноосвітніх шкіл і середніх спеціальних навчальних закладів; забезпечення умов для набуття ними згідно ступеневої системи знань у галузі медицини, формування висококваліфікованих спеціалістів, творчих особистостей з почуттями патріотизму, власної гідності, гуманізму і громадянської зрілості; проведення освітньої діяльності разом з спеціалізованими класами загальноосвітніх шкіл та коледжами;

б) визначення змісту освіти з урахуванням її державних стандартів та освітньо – професійних програм, установлених для навчального закладу; розробка і вдосконалення методів і засобів проведення навчально – виховного процесу у відповідності до ліцензованих форм освітньої діяльності; гуманітарна освіта та виховання;

в) формування висококваліфікованого професорсько – викладацького складу, спроможного забезпечити за державними стандартами якість підготовки спеціалістів,

надання лікувально-діагностичної допомоги населенню та проведення науково – дослідних робіт з актуальної тематики і з врахуванням потреб органів охорони здоров'я зони діяльності університету; підготовка резерву викладацького складу через магістратуру, клінічну ординатуру, аспірантуру і докторантуру; здійснення в рамках міжнародних зв'язків спільних наукових досліджень, підвищення кваліфікації і стажування спеціалістів;

Суттєвий вплив на функціонування університету і підготовку в ньому висококваліфікованих професіоналів за ліцензованими спеціальностями зумовлений потребами суспільства у спеціалістах відповідного профілю (через навчання за державним замовленням) і тим, що вища медична освіта України реально функціонує в умовах ринкових відносин в зв'язку з чим надання освітніх послуг стало комерційною діяльністю. Багаторічний досвід роботи університету підтверджує значний попит на отримання таких освітніх послуг в ньому вітчизняними і іноземними громадянами. Тим більше, що в умовах недостатнього фінансування, надання освітніх послуг вітчизняним і іноземним громадянам відіграє значну роль в забезпеченні фінансової стабільності вузу.

На основі прийнятої концепції з питань євроінтеграції і входження в європейський освітній простір в університеті здійснюється така система заходів:

- надалі удосконалювати підготовку до державної атестації випускників у формі стандартизованих тестових ліцензійних іспитів на всіх етапах підготовки фахівців (Крок-1, Крок-2, практично-орієнтований державний іспит, Крок-3);

- вдосконалити форму та контроль за якістю навчання у кредитно-модульній організації навчального процесу з урахуванням набутого досвіду та національних здобутків відповідно до вимог європейських і міжнародних стандартів та стандартів Всесвітньої федерації медичної освіти з відновленням рубіжного контролю з базових дисциплін;

- з актуальних питань розвитку медичної науки і вищої медичної освіти продовжити багаторічне співробітництво університету за укладеними угодами з іноземними навчальними закладами: Мюнстерський університет (Німеччина), медичний факультет університету штату Алабама (США); коледж Франкліна Пірса (Нью-Гемпшир, США), Вандербільський університет США, Ліможський університет (Франція), Римський університет (Італія), Лодзенський медичний університет (Польща), Белгородський університет (Росія), Російський державний медичний університет (Москва), Санкт-Петербурзький державний медичний університет (Росія) та укласти нові договори про співробітництво, зробити конкурентоспроможними фахові видання ВНМУ;

- офіційні угоди про співпрацю в сфері освітньої та наукової діяльності укладено з 20 зарубіжними вузами-партнерами; університет бере участь в реалізації 62 міжнародних проектів; відповідно до договорів продовжити практику відряджень науково-педагогічних працівників за кордон для наукової і викладацької роботи; на науковій конференції для презентації здобутків ВНМУ світовій спільноті ,

- відділом міжнародних зв'язків університету продовжити активну роботу по залученню на навчання іноземних громадян Індії, Сирії, Йорданії, Китаю, Малайзії, Єгипту, Тунісу, Саудівської Аравії, країн Європи, Латинської Америки; в цьому відношенні ділові стосунки налагоджені з представниками 67 іноземних та українських фірм віднайти нові форми залучення іноземних студентів та організувати відбір за підготовленістю їх до навчання у медичному ВНЗ;

- реформу організації підготовки фахівців в університеті супроводжувати модернізацією навчально-методичного, інформаційного забезпечення навчального процесу і його матеріальної бази (створена стоматологічна клініка, медико-психологічна клініка, функціонує 7 ліцензованих і сертифікованих лабораторій, Центр нових інформаційних технологій поповнено сучасним комп'ютерним обладнанням, в лабораторіях науково-дослідного центру змонтовано унікальне лабораторно-діагностичне обладнання);

- спільно з Міністерством охорони здоров'я України та органами місцевої влади вирішуються питання щодо створення університетської клініки;

- організована підготовка сімейних лікарів і укомплектування ними периферійної ланки охорони здоров'я, зокрема, сільського населення;

- модернізується матеріально-технічна база навчального процесу - в 2006 році придбано навчального та наукового обладнання на суму 2 млн. 863 тис. грн.;

- успішно здійснюється будівництво нової бібліотеки з книгосховищем на 500 тис. томів, за останніх 2 роки для потреб будівництва використано 3 млн. 123 тис. грн.

г) розвиток, вдосконалення матеріально – технічної бази навчання і наукових досліджень; створення підручників, навчально – методичних посібників, видання наукової та навчально – методичної літератури; впровадження сучасних технологій в навчальний процес, наукові дослідження і лікувальну практику;

д) здійснення капітального будівництва, ремонт основних фондів, створення сприятливих побутових умов в студентських гуртожитках; пропаганда здорового способу життя, втілення програми соціального захисту професорсько – викладацького складу, співробітників і студентів;

е) впровадження в діяльність університету вимог менеджменту і маркетингу з метою забезпечення надходжень позабюджетних коштів за надання освітянських і інших послуг, економного витрачання коштів, підтримання в належному стані університетських корпусів та інших будівель, оновлення технічного оснащення навчального процесу і науково - дослідних робіт.

Конкурсний відбір абітурієнтів на навчання приймальною комісією здійснюється з числа випускників ліцейних класів і середніх спеціальних навчальних закладів, госпрозрахункових підготовчих курсів, загальноосвітніх середніх шкіл та за цільовими направленнями випускників сільських шкіл і шкіл, розташованих в зонах контрольованого радіаційного забруднення.

I. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ УНІВЕРСИТЕТОМ

1.1 Сприяння покращанню якості освіти та підготовка висококваліфікованих спеціалістів:

- визначити світові тенденції розвитку освіти, адаптувати їх до вимог українського суспільства з урахуванням рівня соціально-економічного розвитку держави, напрямків науково- технічного прогресу, використання нових технологій;

- дослідити перспективи та закономірності розвитку освіти в цілому та медичної освіти зокрема, встановити характерні тенденції цього розвитку і можливі результати в майбутньому;

- проаналізувати потреби суспільства у висококваліфікованих кадрах лікарів та провізорів, визначити найважливіші сфери їх використання, розробити та впровадити особливості підготовки кадрів відповідно до зазначених потреб;

- визначити особливості підготовки фахівців з урахуванням спектра найактуальніших патологічних процесів у населення України й майбутніх тенденцій розвитку захворюваності та смертності (хвороби системи кровообігу, онкологічні процеси, інфекційна, зокрема вірусна, патологія, хвороби дихальної та ендокринної систем, травми, генетична патологія тощо);

- встановити основні перспективи і шляхи подальшої модернізації навчального процесу на засадах наукової та інноваційної діяльності, використання високотехнологічних методів інформатизації та комп'ютерних технологій;

- визначити конкретні вимоги до професійних та особистісних якостей майбутнього фахівця, враховуючи загальносвітові тенденції розвитку суспільства, науки, медицини та культури;

- спрогнозувати, які знання, практичні навички, вміння фахівця будуть мати вирішальне значення для суспільства у близькому та віддаленому майбутньому;

- накреслити шляхи максимального використання потенціалу всіх науково-педагогічних працівників університету

- створити відділ моніторингу якості надання освітніх послуг при Центральній методичній раді ВНМУ

2. Підвищення рівня наукових досліджень до вищих світових стандартів, їх планування і здійснення згідно з вимогами сучасності та запитів майбутнього:

при окресленні перспектив наукових досліджень враховувати проблемні питання, які піднімає ВООЗ, та їх наслідки для людства: глобальні зміни клімату, постаріння населення планети, прогресуюче зростання рівня інфекційних захворювань та резистентності мікроорганізмів до

існуючих антибактеріальних і противірусних засобів, збільшення частоти і тяжкості перебігу хронічних неінфекційних хвороб;

- визначити пріоритетні напрямки наукових досліджень, які відповідають загальноосвітовим тенденціям розвитку науки та національним потребам;

- брати участь у визначенні перспектив планових наукових досліджень, які виконують на базі акредитованих лабораторій університету;

- накреслити можливі шляхи кооперації у сфері наукових розробок між навчальними закладами України та світу;

- сприяти визначенню потреб у матеріальному оснащенні акредитованих лабораторій відповідно до пріоритетності напрямків планованих досліджень на конкурсній основі.

1. Забезпечення виховання молодого покоління:

- поглиблено вивчати та виявляти можливості для прогнозування запитів, які є основою виховання лікаря майбутнього: біоетичних, соціально-психологічних тощо;

- накреслити шляхи гармонійного розвитку фахових, моральних та фізичних якостей лікаря майбутнього;

- визначити ефективні шляхи впровадження принципів здорового способу життя у повсякденне життя студентів;

- створити групу юридичного супроводу студентів для їх правової та соціальної підтримки під час навчання в університеті та при працевлаштуванні

- окреслити особливості підготовки фахівця - лікаря закладів паліативної та хоспісної допомоги;

- визначити особливості та перспективи підготовки лікарів спортивної медицини, та фізичної реабілітації виходячи з потреб великого і параолімпійського спорту.

- *Організація конференцій серед викладачів і студентів з наступним прогнозуванням для реалізації в масштабах університету:*

- на всеукраїнських і регіональних конференціях під час наукових дискусій, у рішеннях та звітах конференцій особливу увагу звертати планування конкретних дій для реалізації їх умасштабах університету;

- на сторінках газети «Молодий медик» публікувати статті викладачів і студентів, які стосуються перспективних напрямків розвитку медицини, запитів майбутнього, з визначенням авторів-переможців у кінці року.

- Підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів.

- Передбачає забезпечення максимального виконання плану підготовки науково-педагогічних кадрів. При розробці плану враховувати прогнозовані потреби кафедр у викладачах з науковим ступенем.

- Підготовка навчальним відділом матеріалів з розподілу на роботу осіб, які завершують навчання в аспірантурі та клінічній ординатурі.

- Підготовка і подання до МОЗ України, відділу медичної статистики МОЗ та облстатуправління звітної документації про навчання аспірантів, клінінординаторів і магістрантів.

Така інформація збирається спільно навчальним та науковим відділом щопівроку, її аналіз використовується при поданні зведеної заявки до МОЗ на підготовку аспірантів, магістрів та клінічних ординаторів;

- забезпечити підготовку науково-педагогічних кадрів з числа аспірантів та здобувачів з метою зменшення до мінімального рівня числа викладачів без наукового ступеня в університеті;

- забезпечити якісний склад науково-педагогічних кадрів стоматологічного факультету на рівні 6 докторів наук та з кількістю викладачів без наукового ступеня не більше 15 %;

- забезпечити якісний склад науково-педагогічних кадрів спеціальності «Медична психологія» на рівні 3 докторів наук та з кількістю викладачів без наукового ступеня не більше 25 %;

- довести якісний склад науково-педагогічних кадрів університету до рівня не менше 120 докторів наук;

- докторам наук здійснювати підготовку кандидатів та докторів наук у відповідності до плану підготовки науково-педагогічних кадрів. При цьому кожних п'ять років доктор наук повинен підготувати не менше одного кандидата наук;

- проводити постійний моніторинг підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації для університету докторами наук;

розробити план реальних дій з формування «загальної практики-сімейної медицини» не тільки як галузі практичної медицини, але і як серйозного напрямку науки. Забезпечити щорічну підготовку 5-7 докторів наук та не менше 50 кандидатів медичних наук.

1.2. Створення інформаційно-аналітичного відділу.

Визначити основні завдання діяльності інформаційно-аналітичного відділу:

а) кількісний і якісний аналіз основних напрямків діяльності університету;

б) порівняльний аналіз основних показників діяльності ВНМУ з іншими медичними університетами України;

в) порівняльний аналіз основних показників діяльності з провідними медичними університетами Європи, США та Азії;

г) аналіз підготовки науково-педагогічних кадрів;

1.3. Створити відділ працевлаштування випускників.

Основні завдання відділу:

1. контроль за прибуттям інтернів та випускників до місць призначень;

2. формування психофізіологічного портрету та професійних навичок і вмінь студента;

3. сприяння працевлаштуванню студентів та випускників;

4. проведення постійного аналізу попиту і пропозиції на ринку праці медичних та фармацевтичних працівників;

5. налагодження співпраці з обласним і міським управліннями охорони здоров'я облдержадміністрації та державною службою зайнятості населення, а також управліннями охорони здоров'я сусідніх областей, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності, які можуть бути потенційними роботодавцями для студентів і випускників;

6. моніторинг реальних потреб ринку праці у медичних фахівцях з метою планування ринку освітніх послуг;

7. інформування випускників університету *про* вакантні місця на підприємствах, в установах та організаціях, що відповідають їх фаховій підготовці (спеціальності);

8. моніторинг працевлаштування випускників університету, які навчалися як на бюджетній формі навчання, так і за контрактом;

9. організація роз'яснювальної роботи серед студентів та випускників щодо законодавчих і нормативно-правових актів державного регулювання зайнятості та трудових відносин;

10. створення бази даних (анкетування на сайті) студентів та випускників, а також банку інформації про потенційних роботодавців та вакантні посади;

11. пошук інформації про вакансії тимчасової та постійної роботи з метою працевлаштування випускників і студентів у компанії, на підприємства, в організації бюджетної та позабюджетної сфери.

1.4. Створити відділ моніторингу якості освіти.

Створення відділу моніторингу якості освіти як підрозділу, що сприятиме покращенню діяльності Університету:

визначити основними функціями, за кожною з яких виокремити напрями проведення внутрішнього аудиту:

- навчальну;
- наукову;
- лікувальну;
- господарську;
- фінансову;

створити перелік показників за функціональними напрямами, на які орієнтувати проведення внутрішнього моніторингу; визначити незалежними організаційну та функціональну форми проведення внутрішнього аудиту відповідно до чинного законодавства України у сфері внутрішнього аудиту, зокрема згідно з Бюджетним кодексом України, Порядком утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.11 р. № 1001, Стандартами внутрішнього аудиту, затвердженими Наказом Міністерства фінансів України від 04.10.11 р. № 1247, тощо з прямим підпорядкуванням та підзвітністю підрозділу безпосередньо ректору, що забезпечити через:

- затвердження ректором піврічних планів діяльності відділу моніторингу якості освіти, за результатами яких складають Програму внутрішнього аудиту, що визначає:

- напрям внутрішнього моніторингу;
- цілі внутрішнього моніторингу;
- підставу для проведення внутрішнього моніторингу;
- об'єкт внутрішнього моніторингу;
- період, що охоплюється внутрішнім моніторингом;
- термін проведення внутрішнього моніторингу;
- початкові обмеження щодо проведення;
- обсяг прийомів та процедур за кожним фактором ризику;
- послідовність і термін виконання робіт;
- склад рупи;
- планові трудові витрати;

• недопущення виконання працівниками підрозділу моніторингу якості освіти функцій, не пов'язаних із здійсненням внутрішнього аудиту та не визначених Положенням про відділ;

• інформування ректора керівником підрозділу моніторингу якості освіти про стан виконання плану діяльності моніторингу якості освіти та інших завдань, а також про наявність обмежень у проведенні моніторингу якості освіти чи ресурсах;

4) вести базу даних об'єктів моніторингу якості освіти, яка повинна містити:

- найменування підрозділу, в якому проводять моніторингу якості освіти;
- місцезнаходження підрозділу;
- дату проведення попереднього моніторингу якості освіти;
- відомості про стан реагування на висновок та рекомендації за результатами моніторингу якості освіти;

5) за результатами моніторингу якості освіти складати аудиторський звіт за встановленими чинним законодавством зразками і формами, включаючи висновок та рекомендації, що повинні:

- містити конструктивні пропозиції про вдосконалення тих аспектів діяльності Університету, щодо яких проводили моніторинг якості освіти;
- бути адекватними, чітко формулюватись та мати відповідний алгоритм їх застосування;
- спрямовуватись на усунення всіх встановлених недоліків, порушень, відхилень та мати на меті вдосконалення діяльності Університету.

1.5. Розвиток принципів децентралізації та демократизації управління підрозділами університету.

З метою забезпечення можливості конкретного керівника підрозділу виступати від імені Університету з питань, що стосуються сфери його повноважень, - делегувати керівникам цих підрозділів частину повноважень ректора та проректорів Університету шляхом видачі відповідного наказу з кожного окремого напрямку діяльності Університету, в якому визначити обсяг, умови та порядок виконання делегованих повноважень.

При цьому за кожним із делегованих повноважень передбачити періодичність звітування про вжиті заходи щодо їх реалізації.

При створенні механізму стимулювання активності підрозділів користуватись наступними принципами:

- об'єктивність;
- рівноправність;
- збалансованість;
- правомірність тощо.

Механізм стимулювання активності підрозділів та працівників до виконання своїх функціональних обов'язків:

Кожному керівнику підрозділу розробити та ввести критерії оцінки виконання своїх функціональних обов'язків працівниками цього підрозділу.

Преміювання викладачів проводити згідно з рейтинговою оцінкою та «Положенням про рейтинг викладачів Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова»

Преміювання працівників інших підрозділів здійснювати за результатами їх діяльності та поданням керівника підрозділу.

Віднести всі питання організації навчального процесу, наукової та виховної роботи до компетенції навчального відділу, деканатів, кафедр, згідно з розробленими планами, затвердженими проректорами.

1.6. Вдосконалення студентського самоврядування на рівні університету, факультетів, курсів та гуртожитків.

Університет виділяє кошти на функціонування органів студентського самоврядування згідно з «Положенням про фінансування студентського самоврядування Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова в розмірі 0,5 % від загальної суми спецфонду.

З метою здійснення належного контролю за використанням студентською радою коштів сформувати студентську Контрольно-ревізійну комісію.

Шляхами удосконалення механізмів діяльності системи студентського самоврядування визначити:

- систематичне проведення тренінгових програм та шкіл для активістів органів студентського самоврядування із виховання лідерських та організаційно-ділових якостей, передачі досвіду діяльності студентського самоврядування, його правових основ;
- стажування учасників студентського самоврядування в органах державної влади та місцевого самоврядування, дієвих громадських організаціях, ефективних органах студентського самоврядування інших вищих навчальних закладів;
- підвищення ефективності внутрішньої організаційної роботи в органах студентського самоврядування (планування, організації, контролю та аналізу діяльності);
- забезпечення відкритості прийняття рішень у системі студентського самоврядування;
- моніторинг діяльності органів студентського самоврядування;
- налагодження ефективної комунікації між органами студентського самоврядування та особами, які навчаються, а також з органами студентського самоврядування інших вищих навчальних закладів; активне залучення органів студентського самоврядування до контролю за дотриманням прав та інтересів студентів і виконанням студентами своїх обов'язків; навчальної, наукової та творчої діяльності студентів; участі у вирішенні питань міжнародного обміну студентами; працевлаштування випускників університету та залучення студентів до вторинної зайнятості у вільний від навчання час тощо.

II. НАВЧАЛЬНА РОБОТА

2.1. Вдосконалення методики проведення практичних занять.

Практична частина заняття

З метою більш ефективного виконання практичної роботи і враховуючи її специфіку на кожній кафедрі теоретичного і клінічного профілів необхідно розробити схеми (алгоритми) проведення практичних занять, адаптовані до предмета викладання, і досягти реальних результатів їх виконання із врахуванням матеріально-технічних можливостей кафедри. Схеми практичних занять повинні містити детальний опис заняття (можна із зазначенням хронометражу його виконання). У схемі практичного заняття відзначаються тема і мета його проведення. Перш за все практичне заняття необхідно розділити за видами робіт, які мають бути виконані. До всіх практичних робіт слід удосконалити й оптимізувати чіткі методичні вказівки (рекомендації) щодо їх виконання. Вказується перелік лабораторного обладнання, реактивів тощо, які необхідні для виконання певного виду робіт. Обов'язково слід зазначити специфічні правила техніки безпеки, при роботі із переліченим устаткуванням, хімічними реактивами та сировинною базою, тобто акцентувати увагу на тих пунктах, які є видоспецифічними відносно загальних правил техніки безпеки у конкретній лабораторії. Конкретна робота має завершуватися досягненням результату, про який вказується в описі виконання роботи. Після завершення всіх видів робіт формулюється висновок із зазначенням конкретних отриманих результатів під час виконання всіх видів робіт, передбачених схемою (алгоритмом) проведення практичного заняття.

Протягом виконання практичної роботи викладач постійно консультує студентів з метою дотримання структури практичного заняття.

Для контролю за якістю практичної частини заняття запровадити на всіх клінічних кафедрах практику заповнення студентами протоколів практичної роботи із зазначенням результатів обстеження хворих (встановлення клінічного діагнозу, плану обстеження та лікування хворого тощо).

Семінар

Під час семінарського обговорення тем, що виносяться на практичне заняття, викладач разом зі студентами (чи інтернами) розглядають основні питання тем(и), аналізують отриману інформацію, обговорюють питання із баз тестів ліцензійних іспитів типу КРОК-1 та КРОК-2, розбирають ситуаційні задачі, проводять ділові ігри, ознайомлюються з відеофрагментами і відеофільмами, слайдами. Студенти готують і виступають з рефератами, доповідями, презентаціями. Для кращого унаочнення обговорюваного матеріалу передбачити забезпечення відповідних навчальних кімнат відеосистемами та інтерактивними дошками.

Для покращення якості проведення семінарського обговорення заняття постійно стимулювати творчий підхід викладачів до проведення семінарських занять, використання ними новітніх технологій навчання, висвітлення сучасних методів діагностики і принципів лікування хвороб, теоретичних аспектів патогенезу і етіології захворювань, акцентувати увагу на використанні студентами теоретичних знань у майбутній практичній діяльності лікаря. Ширше використовувати практику проведення відкритих занять з наступним їх обговоренням на засіданні кафедри.

Проведення семінарських занять доцільно розділити на дві частини, а саме: розгляд планових питань, які студенти повинні засвоїти відповідно до навчального плану та робочої програми дисципліни та проблемних (актуальних) питань, які широко обговорюються у наукових колах чи суспільстві (враховуючи тематику семінарського заняття). Проблемні питання повинні оновлюватися кожні 2-3 роки та їх перелік варто окремо подавати у мережу Інтранет. Поряд з тим, викладач відповідної дисципліни може подавати своє бачення щодо викладення кожного з таких питань і зазначати джерела інформації (особливо з мережі Інтернет). Сумлінне впровадження активних методів навчання (дискусії, колоквіуми, конференції, обговорення,

2.2. Лекції. Вдосконалення методики, принципи читання лекцій та їх матеріальне забезпечення.

Усі лекції в університеті читають з мультимедійним супроводом. На web-порталі розміщені презентації лекцій і матеріали для підготовки до лекцій, ознайомившись з якими студент приходить на лекцію підготовленим. Це підвищує рівень засвоєння студентами лекційного матеріалу. На лекції лектор подає і пояснює матеріал з відповідної теми, наводить найновішу інформацію, демонструє слайди, таблиці, графіки, відеофільми, хворих, відповідає на запитання студентів чи інтернів.

Процес читання лекції слід реалізувати за схемою активного мультимедійного та гіпертекстового зв'язку. Для читання таких лекцій необхідно у всіх лекційних аудиторіях встановити мультимедійні проектори із підключенням до мережі Інтернет та широкомасштабні мультимедійні дошки. У підготовлених мультимедійних лекціях викладач може реалізувати гіпертекстове посилання на конкретні сайти із новітньою інформацією щодо розглядуваних питань, реалізувати демонстрацію наглядних відеоматеріалів та математичних моделей.

Для вдосконалення лекційної майстерності, стимуляції викладачів (лекторів) щодо подачі лекційних матеріалів, новітніх даних розробити принципи їх додаткової стимуляції, додавати певну кількість балів до щорічного рейтингу викладачів, проводити конкурси на кращі лекційні матеріали за оцінками викладачів і студентів з наступним преміюванням, проводити відкриті лекції з запрошенням фахівців різних напрямків та практичних лікарів. Необхідно також стимулювати взаємовідвідування лекцій у межах кафедри та університету, консорціуму університетів, заохочувати участь викладачів у конференціях, конгресах різного рівня, в тому числі за кордоном з метою подальшого застосування у навчальному процесі сучасних наукових досліджень, які базуються на засадах доказової медицини та фармації. Не втрачає актуальності потреба у проведенні майстер-класів для молодих викладачів щодо

створення презентацій і методики читання лекцій, внутрішньоуніверситетського конкурсу «Кращий лектор» тощо.

Навчальному відділу університету, відділу міжнародних зв'язків і завідувачам кафедр створити систему (програму) запрошення лекторів українських та зарубіжних університетів Європи і Америки для ознайомлення з сучасними досягненнями в різних галузях науки і медицини, з методиками навчання і підготовки висококваліфікованих фахівців у системі охорони здоров'я. Ширше практикувати використання телекомунікаційного зв'язку для читання лекцій студентам, викладачам, слухачам ФПО вітчизняними та зарубіжними лекторами. Технічно забезпечити можливість демонстрації по телеканалах показових хворих (із забезпеченням захисту персональних даних), експериментів на тваринах, показових оперативних втручань, виконання маніпуляцій у режимі on-line.

За домовленістю із професорсько-викладацьким складом з інших ВНЗ України та країн світу стане можливим паралельне прослуховування і читання лекції кількома викладачами через системи телекомунікаційного зв'язку з використанням синхронного перекладу.

2.3. Загальні принципи контролю знань студентів.

Контроль знань здійснюють шляхом комп'ютерного тестування знань студентів на комп'ютерах (в системі Моосіе), тестування на паперових носіях (після проведення практичних і семінарських занять) та комбіновано, тобто відповідь студента фіксують на паперовому носії, а розшифрування відповіді здійснюють за допомогою комп'ютерного сканування (семестровий тестовий іспит). За вимогами МОЗ та МОН України, контроль здійснюється у вигляді тестового контролю, контролю практичних навичок, теоретичного опитування. Згідно рішення Вченої ради ВНМУ вести підсумковий модульний контроль у вигляді іспитів з дисциплін, які входять у МЛП Крок 1,2,3є Контроль знань лікарів-інтернів і лікарів-курсантів здійснюють на основі усного опитування, оцінювання практичних навичок, шляхом розв'язування ситуаційних задач та комп'ютерного контролю з використанням тестових комп'ютерних програм, затверджених МОЗ України. Запроваджена система тестування знань студентів університету забезпечить безперебійне, глибоке та об'єктивне визначення рівня засвоєння навчальних дисциплін.

Для покращення об'єктивності щоденного контролю знань студентів необхідно постійно удосконалювати базу тестових завдань (тестів, малюнків, ситуаційних задач), контролювати їх валідність, розробляти тести різних рівнів складності і сприяти відповідному їх

технічному забезпеченню. Враховуючи, що така робота потребує значних часових та інтелектуальних затрат, встановити параметри валідності питань тестового контролю (70-80 % студентів, які дають правильні відповіді на дане питання) та об'єм певної кількості оновлюваних питань щорічно. Такий підхід дозволить забезпечити виважений підхід щодо завантаження викладачів організаційно-методичною роботою та запровадження новітніх даних із лекційного матеріалу в систему активного контролю знань студентів. Не менш важливо ввести систему обліку робочого часу викладача на підготовку та верифікацію таких контрольних питань (наприклад 0,33 год на 1 питання). Такий підхід дозволить покращити систему обліку трудових затрат викладача, враховуючи загальнорічний фонд робочого часу викладача (1548 год), і запровадити систему гнучких винагород для найактивніших учасників цього процесу. Необхідно систематично проводити внутрішнє рецензування тестів у межах кафедр та, за необхідності, здійснювати їх корекцію.

Практичні навички студенти повинні освоювати як під час практичних занять, так і під час самостійної роботи. Відмітку про засвоєння практичної навички студентом робить викладач, засвідчуючи дату її виконання та достовірність своїм підписом. Незасвоєння будь-якої

частини практичних навичок за відповідний курс є невиконанням навчальної програми. На всіх кафедрах необхідно об'єктивізувати зарахування студентами засвоєння практичних навичок і регулярно вносити відмітки про зарахування в залікову книжку засвоєння практичних навичок.

В університеті впроваджено контроль засвоєння практичних навичок студентами на клінічних кафедрах у вигляді об'єктивного структурованого клінічного іспиту. Об'єктивний структурований клінічний іспит - це сучасний тип оцінки знань, який використовують у медицині. При цьому студенту медичного закладу чи лікарю, який підвищує свою кваліфікацію, пропонують різні клінічні ситуації, спостерігають за його діями, аналізують їх та максимально об'єктивно оцінюють його знання, вміння самостійно обстежити хворого, встановити діагноз, провести лікарську маніпуляцію, надати кваліфіковану допомогу тощо. В університеті проводять наприкінці третього, четвертого та п'ятого років навчання на медичному факультеті та на факультеті іноземних студентів після зарахування необхідних практичних навичок та перед проведенням семестрового тестового контролю.

Для іспиту використовують практичні навички з третім, четвертим та п'ятим рівнями виконання, які сприяють ефективнішому засвоєнню їх студентами.

На іспиті студент повинен продемонструвати знання практичних навичок із різних дисциплін. Під час проведення іспиту студент повинен уважно прочитати завдання і зробити відповідні дії, які відповідають стандартному алгоритму виконання навички. Таким чином, екзаменатор навіть не спілкується з студентом, він тільки оцінює адекватність дій і виставляє оцінку у спеціально відведеній для цього графі екзаменаційного білета. Екзаменаційний білет студент отримує на початку іспиту надає його викладачеві для виставлення оцінки після того, як викладач оголосить результат виконання студентом даного завдання.

Основний шлях досягнення об'єктивності при складанні іспита - це стандартизація вимог. Стандартні пункти алгоритму виконання повинні бути в кожному завданні. Оцінюють також етичне і коректне ставлення до пацієнта в момент розмови, вміння вести діалог з пацієнтом (майбутній лікар повинен продемонструвати не тільки медичні знання та практичні навички, але й майстерність інтерактивного спілкування з пацієнтом, що є важливою складовою частиною професіоналізму). Чіткі алгоритми виконання кожної практичної навички з матрикулів дають можливість правильно їх опанувати та стандартизувати вимоги до студентів на різних кафедрах.

Запроваджують нову форму контролю за засвоєнням практичних навичок та якістю виставлення оцінки викладачем за виконання практичної навички, яка передбачає зіставлення результатів, занесених до залікової книжки, з результатами складання студентом об'єктивного структурованого клінічного і практичного іспитів. Семестровий тестовий контроль знань проводять письмово у спеціально організованому Відділі моніторингу якості освіти університету двічі на рік. Друге перескладання іспиту здійснюють також письмово, третє - з дозволу деканату у формі співбесіди студента з комісією, створеною деканатом відповідного факультету. Бази тестових завдань щороку оновлюють на 10-25 %. Бази тестових завдань з усіх дисциплін є доступними для студентів в електронному форматі.

Кафедри повинні регулярно аналізувати якість і валідність тестових завдань, обговорювати результати складання семестрових тестових іспитів у вигляді статистичних звітів із використанням відповідних гістограм та графіків для підготовки презентацій на вчених радах факультетів, університету, засіданнях циклових і центральних методичних комісій. Визначають відсоток студентів, які не склали іспит, абсолютну та якісну успішність, середні бали за тестування і поточну успішність, розходження даних показників; здійснюють порівняльний аналіз між курсами та факультетами, а також з попередніми роками. Необхідно також проводити регулярний щосеместровий аналіз роботи постійно діючої екзаменаційної комісії щодо контролю ефективності та якості здійснення централізованого оцінювання знань студентів, дотримуватись інструкції проведення іспитів та заходів, які унеможливають використання додаткових джерел інформації на іспитах, у тому числі електронних.

2.4. Вдосконалення англомовного викладання для іноземних студентів.

З метою вдосконалення англомовного викладання та збільшення числа англомовних викладачів організувати навчання у групах інтенсивного вивчення англійської мови на всіх кафедрах університету.

Завідувачам кафедр кожних півроку подавати інформацію про викладачів з II і III рівнями володіння англійською мовою та викладачів, які не мають сертифікатів і потребують навчання на курсах.

Для проведення курсів із метою вдосконалення знань з англійської мови організувати групи викладачів університету з II і III рівнями володіння мовою (відповідно, дворічні та трирічні), а також організувати групи викладачів університету, які мають базові знання з володіння англійською мовою.

Для забезпечення належної якості підготовки англомовних викладачів завідувачу кафедри іноземних мов з медичною термінологією збільшити кількість викладачів англійської мови, які проводитимуть навчання у групах інтенсивного, поглибленого і базового вивчення англійської мови.

Завідувачам кафедр забезпечити відвідування викладачами курсів з англійської мови і систематично здійснювати контроль за їх відвідуванням.

Проводити щорічні іспити (червень) для викладачів, які відвідують курси з інтенсивного, поглибленого і базового вивчення англійської мови. За результатами іспитів проводити доплату для викладачів I, II, III рівнів, які успішно підвищують свій рівень володіння мовою.

Затвердити виробничі обов'язки викладачів з різними рівнями володіння англійською мовою:

Зменшити педагогічне навантаження для викладачів медичного, стоматологічного та фармацевтичного факультетів з I рівнем володіння англійською мовою. З метою заохочення англомовних викладачів до розширення кола питань на семінарському обговоренні в групах іноземних студентів диференціювати оплату праці англомовних викладачів відповідно до рівня їх сертифікації, затвердженої комісією ВНМУ: перший (найвищий) рівень - встановити доплату в межах 20 % надбавки до окладу, другий рівень - 15%, третій рівень - 10 %.

2.5. Технічне забезпечення навчального процесу:

- забезпечити всі лекційні зали та окремі навчальні кімнати відеосистемами чи інтерактивними дошками як на теоретичних, так і на клінічних кафедрах з підключенням Інтернету;

- продовжити створення комп'ютерних залів на кожній кафедрі з кратністю 12 комп'ютерів (залежно від потреб кафедри);

- практикувати проведення практичних занять з використанням віртуальних комп'ютерних програм;

- підготувати відеоматеріали презентації практичних навичок, які входять у перелік матрикулів для вітчизняних та іноземних студентів медичного, стоматологічного, фармацевтичного факультетів та розмістити їх на сайті університету в розділі «На допомогу студентам» - «Відеоматеріали» .

2.6. Створити Навчально-тренінговий центр практичної підготовки лікарів та оснастити його сучасним обладнанням.

Головна мета центру - організація і здійснення на високому рівні навчальної роботи щодо опанування студентами практичних навичок із навчальних дисциплін згідно зі стандартами освіти - освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою.

Центр забезпечує:

- високоякісну організацію навчального процесу із набуття майбутніми фахівцями необхідних практичних навичок з обраного фаху;
- вміння застосовувати практичні навички для діагностики, лікування та профілактики захворювань;
- взаємодію між кафедрами з метою оптимальної організації навчального процесу з опанування практичними навичками студентами різних форм навчання та напрямків підготовки.

Робота центру здійснюється відповідно до річних навчальних планів.

Для досягнення мети центр оснащується сучасними високоінформативними фантомами, муляжами і тренажерами з різних напрямків медицини, які моделюють ситуації в реальних умовах праці.

Завершити розробку унікальної навчальної програми з моделюванням діяльності всіх систем організму, як в нормі, так і при патологічних станах (2012 р. – створена базова модель), забезпечити навчальний центр моделлю «СКІФ».

2.7. Вдосконалювати навчальний процес за цикловою системою.

Шляхи впровадження циклової системи навчання на клінічних кафедрах

Методика впровадження циклової системи навчання на концептуальному рівні передбачає:

- створення тематичних циклових навчальних кімнат на кафедрах університету;
- оснащення циклових навчальних кімнат сучасною діагностичною апаратурою, інструментарієм, фантомами, наборами електронних таблиць, віртуальними лабораторними практикумами та навчальними картами;
- внесення змін у робочі програми з дисципліни з переліком циклів та тем практичних занять і лекцій, які входять у певний цикл;
- створення загальноуніверситетського розкладу занять з урахуванням кількості циклів на кафедрах;
- розробка внутрішньокафедральних розкладів практичних занять та лекцій із урахуванням циклового навчання;
- формування навчально-методичних матеріалів на web-сторінках кафедр відповідно до циклу;
- підготовка та перепідготовка закріплених викладачів за певний цикл у провідних діагностичних центрах і клінічних базах України для поглибленого вивчення та оволодіння сучасними методами діагностики та лікування.

Підготовка та перепідготовка закріплених за певний цикл викладачів проводять протягом навчального року згідно з затвердженим графіком.

За такої організації навчального процесу викладач набуває вузької спеціалізації та досягає глибокого професіоналізму за напрямком вибраного циклу, що дасть можливість студентам більш досконало оволодіти новітніми методиками діагностики та лікування. Також почергове вивчення тематичних циклів дозволить кожній групі студентів познайомитися з усіма викладачами кафедри, що зокрема, зумовить більш об'єктивну оцінку знань студентів.

Передбачається на кожній клінічній кафедрі створити тематично-навчальні кімнати для викладання певних циклів; оснастити навчальні кімнати необхідним обладнанням; по кожному циклу створити віртуальні комп'ютерні навчальні програми, навчальні відеофільми.

2.8. Вдосконалювати дистанційну форму навчання

Дистанційне навчання проводять за основними розділами:

- лекції як в режимі оп-ііпе, так і з фіксованим аудіовідеозаписом і контрольними питаннями після прослуховування лекції;
- матеріали для підготовки до практичних занять, які розміщені на web-порталі університету;
- аудіовідеозаписи практичних навичок із контрольними питаннями;
- спілкування з викладачами в текстовому режимі через електронні адреси і в режимі оп-ііпе через систему 8куре;
- щоденна оцінка знань;
- дистанційний семестровий контроль знань.

З метою вдосконалення аудіовідеолекцій для дистанційної форми навчання встановити вимоги до підготовки та оформлення лекцій:

- при підготовці лекції використовувати матеріал із декількох інформаційних джерел;
- кількість слайдів у двогодинній лекції - не менше 40;
- наповнення рисунками, таблицями, схемами - не менше 30 %;
- тривалість аудіовідеолекції - не менше 40 хвилин;
- наявність трьох контрольних запитань у кінці лекції, які відповідають її змісту та дозволяють оцінити повне прослуховування студентом матеріалу лекції;
- регулярно оновлювати лекції. Після створення аудіовідеолекції викладач може її оновлювати, отримуючи матеріал із двох джерел:

1. Нові наукові дані за даною темою, здобуті із літературних джерел, Інтернету, конференцій, результатів власних досліджень. Найсуттєвіше із цієї інформації він, опрацювавши і модифікувавши, вносить у лекцію - тим самим, в свою чергу, роблячи її джерелом поширення новітніх даних.

2. У процесі дискусії з студентами та обговорення матеріалів лекції викладач отримує інформацію про те, що є для них найцікавіше та що додатково потрібно висвітлити в лекції. Враховуючи пропозиції найактивніших студентів із досвідом практичної роботи, викладач вдосконалює матеріал для усіх студентів групи.

Таким чином, у процесі вдосконалення аудіовідеолекцій роботу проводять за двома круговими циклами, які перетинаються на двох ключових учасниках - «викладач» і «аудіовідеолекція». Всі компоненти даної схеми впливають один на одного, і це сприяє постійному вдосконаленню матеріалів лекції як із наукової, так і з практичної точки зору.

Працівникам Групи моніторингу якості методичного забезпечення при ЦМР регулярно проводити оцінку відповідності записаних аудіовідеолекцій та організувати подальше вдосконалення лекцій згідно з встановленими вимогами.

Для вдосконалення контролю за дистанційним прослуховуванням лекцій студентами зараховувати лекцію, лише якщо студент дасть відповідь на три контрольні запитання, які подано в кінці кожної лекції. Оскільки читання лекцій проводять перед практичними заняттями, то в разі відсутності відповідей на контрольні запитання після лекційних днів повторно дати студенту контрольні запитання до завершення циклу із предмета. В разі відсутності таких відповідей на час завершення предмета за розкладом вважається, що студент не пройшов навчальної програми із предмета та не зараховувати такий предмет.

Для вдосконалення проведення практичної частини заняття переглянути та поповнити перелік практичних навичок для предметів. Розмістити відеозаписи практичних навичок на

веб-порталі університету окремим розділом. Внести гіперпосилання на відповідні відео практичних навичок у матеріали для підготовки до практичних занять, протягом яких необхідно опанувати вказані навички. Для проведення контролю опанування студентами практичних навичок при проведенні відповідного заняття, крім теоретичних контрольних запитань, включити одне запитання із практичної навички.

Викладачам заохочувати студентів до складання тестового контролю для зарахування практичного заняття та регулярно перевіряти результати при виставленні оцінок за заняття.

Ввести у навчальні плани кафедр ФПО дистанційну форму навчання курсантів, для цього передбачити відповідну кількість годин.

III. БІБЛІОТЕКА

3.1. Розробити принципово нові засади роботи бібліотеки, спрямовані на створення умов, які будуть сприяти підвищенню зацікавленості студентів користуватись бібліотекою, та затвердити «Концепцію розвитку бібліотеки Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова на 2013-2017 рр.

У своїй діяльності бібліотека керується Конституцією України; Законами України «Про освіту», «Про вищу школу», «Про бібліотеку і бібліотечну справу», «Про авторське право і суміжні права», «Про захист інформації в автоматизованих системах», «Про науково-технічну інформацію», «Про національну програму інформатизації», «Про електронні документи й електронний документообіг»; Статутом Університету і правилами його внутрішнього розпорядку; державними стандартами України з питань бібліотечної й архівної справи. Нова концепція побудови сучасної бібліотечної роботи базується на забезпеченні вільного доступу до інформації і документів всім категоріям користувачів незалежно від того, де вони знаходяться. Головна мета бібліотеки - створення єдиного інформаційного простору та інтеграція у світовий інформаційний простір.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі завдання:

- формування оптимального складу фонду різноманітних видань з позиції економічного обґрунтування і предметно-орієнтованої направленості;
- впровадження в роботу з комплектування фондів новітніх технологій з метою отримання оперативної інформації про асортимент і цінові пропозиції видавництва друкованої та електронної продукції;
- розширення спектра комплектування з урахуванням перспективних напрямків наукових досліджень і освітніх програм;
- проблемно-орієнтоване комплектування фонду навчальної літератури на основі навчальних планів, моніторингу книгозабезпеченості навчальних дисциплін, незабезпечених запитів користувачів у видачі навчальних матеріалів, доукомплектування лакун;
- активізація поповнення фонду науковою літературою відповідно до напрямків навчальної і науково-дослідницької роботи в університеті;
- активізація роботи з накопичення, систематизації та організації зберігання електронних ресурсів і надання доступу до них.

Мета концепції - оновлення і модернізація бібліотеки ВНМУ, сприяння посиленню її позитивного іміджу в університеті. Місія бібліотеки полягає в накопиченні, збереженні й організації власних і світових інформаційних ресурсів, що відповідають вимогам навчального процесу і науково-дослідної роботи в університеті; забезпеченні інформаційних потреб студентів, викладачів і співробітників університету відповідно до принципів доступності, оперативності, інформативності і комфортності. Активний розвиток і поширення нових інформаційних технологій і впровадження кредитно-модульної системи приводить до зміни

основного орієнтира розвитку бібліотеки: від переважного накопичення інформаційних ресурсів до надання доступу до них.

Завдання та функції бібліотеки - збір, збереження та розповсюдження необхідної інформації про досягнення медицини, фармації, науки, техніки і надання доступу до цієї інформації.

Основними функціями бібліотеки є:

- кумулятивна - формування, накопичення, систематизація, аналітико-синтетична обробка й збереження документальних ресурсів;
  - сервісна - надання інформації про наявні бібліотечні ресурси, організація пошуку, видачі і прийому документів й інформації з запитів різних категорій користувачів, забезпечення доступу до віддалених джерел інформації;
  - науково-методична - вивчення інформаційних потреб користувачів, впровадження технологій оптимального пошуку та обробки інформації;
  - навчальна - організація бібліотечно-бібліографічних знань з основ інформаційної культури з різними категоріями користувачів;
  - просвітительська - організація заходів з метою залучення студентів і співробітників університету до скарбів української і світової культури;
  - виховна - активне сприяння процесу підготовки висококваліфікованих фахівців, гармонійному розвитку особистості, а також вихованню почуття патріотизму на державному, регіональному та університетському рівнях;
  - соціальна - сприяння розвитку здатності користувачів до самоосвіти і їх адаптації в сучасному інформатизованому суспільстві;
- координуюча - узгодження своєї діяльності з усіма підрозділами університету у сфері інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу, науково-дослідній роботі.

Розвиток бібліотеки є складовою стратегічного розвитку університету, що має на меті формування інтелектуальної еліти та підготовку висококваліфікованих фахівців медичної галузі.

Розвиток бібліотечних фондів:

- забезпечення відповідності складу й обсягу фонду інформаційним потребам користувачів;
- при формуванні навчально-методичної літератури на паперових носіях перейти на закупівлю для читальних залів 10-20 примірників, залучаючи при цьому всі нові видання медичної літератури українською, російською та англійською мовами;
- автоматизація бібліотечних процесів за допомогою комп'ютерних бібліотечних програм;
- сформувати електронні бази даних:
- електронний каталог ретроспективної частини фонду;
- електронний каталог рідкісних і цінних видань;
- електронний каталог авторефератів;
- електронний каталог електронних книг;
- провести комплексні заходи щодо покращення збереження бібліотечних ресурсів;
- запровадити систему штрих-кодування книжкового фонду з дистанційним доступом до баз даних.

Основні довідково-бібліографічні та інформаційні послуги здійснювати з врахуванням традиційних і новітніх технологій та спрямувати їх на:

- підготовку довідково-бібліографічної інформації у випереджувальному режимі для забезпечення запитів користувачів та згідно з визначеною тематикою;
- створення інформаційних баз власних продуктів:

- бібліографічний показчик наукових праць університету за 5 років (паперовий друк);
  - бібліографічні показчики праць вчених університету (електронний режим);
  - тематичні бібліографічні списки (електронний режим);
  - віртуальні виставки;
  - електронний каталог та картотеки;
  - електронна бібліотека;
- забезпечити довідково-бібліографічне обслуговування в автоматизованому режимі за допомогою електронної версії предметного каталогу.

Головна мета бібліотечного обслуговування - надання послуг, що забезпечуватимуть максимальну доступність інформації. Для успішного виконання даного завдання передбачається:

- розширення можливостей роботи з документами на основі впровадження новітніх інформаційних технологій та повнотекстових електронних документів;
- поліпшення умов роботи користувачів за рахунок введення нових площ;
- створення комфортних умов для роботи читачів у читальних залах: зручні меблі, якісне освітлення;
- забезпечення самостійної роботи користувачів шляхом надання вільного доступу до фонду читального залу із встановленням автоматизованої системи захисту фонду;
- забезпечення доступу користувачів до світових і вітчизняних науково-освітніх ресурсів за рахунок використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Культурно-просвітницька робота та патріотичне виховання передбачають пропагування книги, художнього слова, як основи для національного виховання патріотизму та любові до національних джерел державотворення та соборності України, так і оволодіння цінностями світової культури, загальнолюдськими надбаннями:

організація книжкових виставок до знаменних подій сьогодення та минувшини; ювілеїв видатних діячів історії, культури та медицини; тематичні виставки з актуальних проблем медицини;

створення віртуальних виставок на сторінці в веб-порталі університету.

- проведення циклу виховних бесід «Творимо Україну щодня і разом: серцем, розумом, руками» з метою прищеплення любові та поваги до рідної країни, формування громадянської відповідальності та активної життєвої позиції українського студентства.

Організація в читальному залі бібліотеки презентацій нової літератури, зустрічі з видавцями та авторами.

Організація факультативних занять для студентів перших курсів за програмою «Основи бібліотекознавства та бібліографії» з метою формування навичок роботи в інтегрованій бібліотечній інформаційній системі і пошуку необхідної інформації в електронному каталозі.

Завершити реконструкцію бібліотеки, створивши зручні та естетично оформлені:

- пункти видачі літератури;
- зал для користувачів літератури;
- комп'ютерний зал;
- зал для проведення презентацій книг та виставкового стенда для демонстрацій нових надходжень.

Завершити будівництво та введення в дію нової бібліотеки із підключенням до мережі «Інтернет» до 2015 року

Провести комплекс заходів щодо покращення збереження приміщень бібліотеки та бібліотечних фондів:

- здійснити моніторинг екологічного стану книгосховищ;
- налагодити систему вентиляції приміщень бібліотеки.

Для забезпечення формування сучасної інформаційної культури користувачів необхідно:

Впровадити автоматизовану бібліотечну систему ІРБІС з модулями: АРМ «Адміністратор», АРМ «Каталогізатор», АРМ «Читач».

Створити в структурі бібліотеки сектор інформаційної підтримки автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи.

Всі підрозділи бібліотеки об'єднати локальною комп'ютерною мережею, під'єднаною до веб-порталу університету.

Забезпечити читальні зали комп'ютерним устаткуванням з урахуванням вимог інформаційно-комунікаційних технологій.

Оснастити читальні зали копіювально-множильною технікою, вільним доступом до мережі Інтернет на базі технології web-Fi.

Придбати принтер та сканер-зчитувач для запровадження системи штрих-кодування бібліотечного фонду.

IV. НАУКОВА РОБОТА

4.1. Організаційна робота наукового відділу

Завдання відділу

- Організація планування та контроль за виконанням планових і госпдоговірних науково-дослідних робіт кафедр та інших підрозділів університету.

- Організація планування та контроль за виконанням кандидатських і докторських дисертацій.

- Розробка заходів з упровадження в народне господарство та медичну практику досягнень науки і техніки.

- Організація прийому, навчання та розподілу на роботу аспірантів, клінічних ординаторів і магістрантів.

- Керівництво роботою ради молодих учених та студентського наукового товариства.

- Організація та проведення на базі університету наукових з'їздів, конференцій, симпозіумів тощо.

- Організація проведення метрологічної експертизи медичної апаратури з метою забезпечення достовірності результатів наукових досліджень.

- Здійснення контролю за достовірністю наукових досліджень.

- Проведення заходів з поліпшення науково-дослідницької діяльності в університеті.

Організація роботи патентно-ліцензійної та інноваційної служби.

- Організація роботи відділу науково-медичної інформації.

- Організація засідань вченої ради та ведення протоколів засідань з наукових питань.

- Організація засідань наукової комісії та ведення протоколів засідань.

- **Науково-дослідна робота.**

Планування держбюджетних наукових робіт і дисертацій, контроль за ходом їх виконання. Оформлення і ведення справ дисертаційних і комплексних тем на етапі їх планування та виконання.

Підготовка відповідей на запити і ведення листування з МОЗ і головним інститутом зНДР.

Підготовка річних звітів з НДР.

Підготовка матеріалів на засідання наукової комісії.

Оформлення протоколів наукової комісії.

Підготовка статистичної звітності з наукової роботи.

Надання допомоги науковцям в оформленні документів на впровадження результатів наукових досліджень у практику.

Організація роботи експериментальної клініки.

- **Патентно-ліцензійна та інноваційна робота.**

Здійснення заходів, спрямованих на забезпечення високого технічного рівня, патентоспроможності й патентної чистоти створюваних медичних апаратів, інструментів, обладнання, лікарських засобів, медико-біологічних препаратів, матеріалів і технологічних процесів.

Надання допомоги в оцінці технічного рівня розробок, захисту національного пріоритету на науково-дослідні, конструкторські, проектні й інші роботи, виконані на рівні винаходів або відкриттів, проведення їх попередньої експертизи на новизну й оформлення заявок на винаходи або відкриття, що передбачаються.

- Складання спільно з авторами винаходів заявочних матеріалів для закордонного патентування, здійснення у встановленому порядку листування з іноземними патентними відомствами.

- Організація роботи з перевірки розробниками патентної чистоти об'єктів, створених в університеті.

- Організація відбору винаходів для включення в тематичні плани науково-дослідних робіт, використання в дослідно-конструкторських розробках, впровадження, контроль і допомога у використанні відібраних патентів.

- Організація роботи у сфері підвищення кваліфікації з питань правової охорони об'єктів інтелектуальної власності для завідувачів кафедр, керівників інших наукових підрозділів і винахідників університету.

- Участь у складанні тематичних планів роботи з розділів, які стосуються впровадження або використання в наукових і науково-технічних розробках університету.

- Проведення роботи з розвитку творчої активності винахідників на основі співпраці з групою сприяння патентно-ліцензійній та інноваційній роботі.

- Представлення на преміювання осіб за активну участь у роботі з патентування й підготовки пропозицій на продаж за кордон ліцензій та винаходів, а також значний внесок у роботу з реалізації таких ліцензій.

- **Науково-медична інформація.**

Створення довідково-інформаційного фонду з основних наукових проблем.

Комплектування головної довідкової картотеки з прикладних і фундаментальних тем.

Організація інформаційного дослідження на етапах планування і виконання науково-дослідних робіт.

Оформлення передплати на інформаційні матеріали й організація довідково-інформаційного фонду.

Підготовка тематичних інформаційних матеріалів для кафедр університету.

Вибіркове розповсюдження інформації для провідних спеціалістів.

Організація та проведення днів інформації та днів спеціаліста.

- **Раціоналізаторська робота.**

Приймання заяв на раціоналізаторські пропозиції, реєстрація та направлення їх для отримання висновку про значимість і новизну.

Представлення раді університету проектів рішень на предмет доцільності прийняття рацпропозицій і їх впровадженнь.

Видача авторам посвідчень на раціоналізаторську пропозицію або повідомлень про мотиви відмовлення.

- **Робота студентського наукового товариства.**

Планування роботи СНТ.

Контроль за виконанням студентами науково-дослідної і навчально-дослідної роботи.

Підготовка і проведення студентських підсумкових наукових конференцій, організація студентських наукових конкурсів, олімпіад і диспутів.

Складання звітів про роботу СНТ.

Організація участі студентів у міжнародних наукових конгресах, конференціях, симпозиумах.

- **Організація та координація науково-дослідної роботи.**

Основним завданням розвитку наукових досліджень є здійснення фундаментальних та прикладних розробок у сфері профілактичної та клінічної медицини, метою яких є створення нових та удосконалення існуючих медичних технологій діагностики, лікування та профілактики найпоширеніших та соціально значущих захворювань. З метою організації та координації науково-дослідних робіт слід:

- визначити магістральні напрямки наукових досліджень і проводити їх комплексну міжкафедральну розробку з врахуванням потреб як вітчизняної, так і світової галузі охорони здоров'я, з врахуванням наявних технічних та лабораторних засобів:

- а) вивчення процесів апоптозу, проліферації та диференціювання клітин, їх морфогенетичних реакцій, особливостей функціонування факторів специфічного та неспецифічного імунітету як визначальних факторів розвитку неопластичних процесів;

- б) вивчення закономірностей патологічних та адаптаційно-компенсаторних процесів в організмі дослідних тварин при остеопорозі, патологіях серцево-судинної, дихальної та травної систем й експериментальне обґрунтування нових методів їхньої профілактики та корекції;

- в) комбустіологія: хірургічна, консервативна, імунологічна, морфологічна (світлооптична і ультраструктурна), реабілітаційна, розробка та впровадження нових репродуктологічних технологій, розробка та впровадження нових технологій діагностики та лікування гепатитів В, С, ВІЛ інфекції та СНІДу;

- г) телемедичні інформаційні системи;

- д) системно-аналітичне обґрунтування інноваційних методик у медичній освіті;

- розширити можливості наукових досліджень за рахунок співпраці та обміну досвідом в рамках Міжнародного консорціуму університетів;

- при плануванні НДР надавати пріоритет грантовим дослідженням;

- розробляти і затверджувати щорічні плани підготовки та подання заявок від університету на міжнародні наукові конкурси у відповідності до пропозицій від Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації;

- розробити конкретний план стажування науковців університету в провідних українських, російських та європейських наукових закладах та закладах, що входять в Міжнародний науково-освітній інноваційно-технологічний консорціум медичних ВНЗ і ВНЗ.

фізичного виховання і спорту згідно з поданими заявками по освоєнню нових навчальних та наукових методик;

- практикувати активний пошук та подання заявок на здобуття міжнародних грантів по кожній науково-дослідній роботі в університеті (включаючи ініціативно-пошукові) щороку.

- - **Служба стандартизації та метрології.**

Організація метрологічного забезпечення наукової, виробничої діяльності та навчального процесу університету.

Проведення організаційно-технічних заходів з удосконалення засобів і методів вимірювання, експлуатації засобів вимірювальної техніки.

Організація впровадження державних і відомчих стандартів, які регламентують норми точності, методи і засоби вимірювання, використання засобів вимірювальної техніки.

Організація робіт із своєчасного ремонту засобів вимірювальної техніки.

Укладання договорів із технічного нагляду, ремонту та перевірки засобів вимірювальної техніки з організаціями, які мають на це право.

Забезпечення контролю за оснащенням наукової та виробничої діяльності всіма необхідними засобами вимірювальної техніки і відповідністю їх застосування вимогам нормативної документації в усіх підрозділах університету.

Участь в комісії із списання морально і технічно застарілих моделей засобів вимірювальної техніки, випробування та контроль.

Контроль за укомплектованістю інформаційного фонду стандартів, зберіганням та перевіркою в установленому порядку робочих еталонів і зразкових засобів вимірювальної техніки.

Організація підвищення кваліфікації працівників служби й осіб, які використовують засоби вимірювальної техніки.

Своєчасне представлення звітності в базову організацію стандартизації та метрології.

- - **Організація видання наукових праць:**

- значно підняти якість та наукову значимість публікацій в університетських періодичних виданнях завдяки:

- запровадженню процедури закритого анонімного рецензування робіт;

- розширенню обсягу «редакторського портфеля» журналів, який би включав статті для формування наступних випусків журналу, що дозволило б редколегіям «відбирати» в поточний випуск найбільш опрацьовані та відрецензовані роботи;

- перевести електронні версії наукових журналів університету на стандартизовану Інтернет-платформу Open Journal Systems;

- забезпечити включення провідних фахових видань університету до міжнародних рейтингів наукових журналів

- - **Підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів.**

Передбачає забезпечення максимальне виконання плану підготовки науково-педагогічних кадрів. При розробці плану враховувати прогнозовані потреби кафедр у викладачах з науковим ступенем, що визначаються за інформацією у такому вигляді:

- Збір заявок про необхідність відкриття аспірантури, клінічної ординатури і магістратури.

- Підготовка планів прийому в аспірантуру, клінічну ординатуру і магістратуру.

- Підготовка і подання документації про прийом в аспірантуру, клінічну ординатуру та магістратуру в конкурсну комісію університету і МОЗ України.

- Оформлення поточної документації, яка стосується підготовки аспірантів, клінічних ординаторів і магістрантів.
- Методична допомога у складанні та контроль за виконанням навчальних планів і програм аспірантами, клінікординаторами і магістрантами.
- Контроль за проведенням щорічних атестацій аспірантів, клінікординаторів і магістрантів.
- Підготовка матеріалів з розподілу на роботу осіб, які завершують навчання в аспірантурі та клінічній ординатурі.
- Підготовка і подання до МОЗ України, відділу медичної статистики МОЗ та облстатуправління звітної документації про навчання аспірантів, клінікординаторів і магістрантів.

Така інформація збирається спільно навчальним та науковим відділом щопівроку, її аналіз використовується при поданні зведеної заявки до МОЗ на підготовку аспірантів, магістрів та клінічних ординаторів;

- забезпечити підготовку науково-педагогічних кадрів з числа аспірантів та здобувачів з метою зменшення до мінімального рівня числа викладачів без наукового ступеня в університеті;

- забезпечити якісний склад науково-педагогічних кадрів стоматологічного факультету на рівні 6 докторів наук та з кількістю викладачів без наукового ступеня не більше 15 %;

- довести якісний склад науково-педагогічних кадрів університету до рівня не менше 100 докторів наук;

- докторам наук здійснювати підготовку кандидатів та докторів наук у відповідності до плану підготовки науково-педагогічних кадрів. При цьому кожних п'ять років доктор наук повинен підготувати не менше одного кандидата наук;

- проводити постійний моніторинг підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації для університету докторами наук;

розробити план реальних дій з формування «загальної практики-сімейної медицини» не тільки як галузі практичної медицини, але і як серйозного напрямку науки. Забезпечити щорічну підготовку 5-7 докторів наук та не менше 50 кандидатів медичних наук.

Забезпечити 100% ефективність аспірантури та докторантури.

Розширити (збільшити) НДР з впровадженням сучасних нанотехнологій.

- Забезпечення публікацій наукових праць:

• з метою досягнення світового визнання університетських наукових досліджень передбачити обов'язкове щорічне видання наукових праць по кожній із кафедр в Європі або США;

• розробити систему заохочення авторів;

• забезпечити видання докторами наук наукових праць в журналах з індексами цитування.

- Забезпечення науково-дослідних робіт апаратурою, реактивами, дослідними тваринами та необхідними методиками:

• забезпечити експериментальні та науково-клінічні лабораторії університету сучасним випробувальним лабораторним обладнанням та розхідними хімічними реагентами, що дозволить здійснювати весь спектр імунологічних, імуногістохімічних, імуноферментних та біохімічних методів досліджень, а також широке застосування цитофлуориметричних та ПЛР-визначень;

- забезпечити лабораторії розхідними матеріалами, хімічними реагентами та наборами реактивів, мийними та дезінфікуючими засобами, лабораторним посудом та спецодягом в повному обсязі;

- при проведенні грантових досліджень перейти до практики включення в їх бюджети закупівлі багатопланової апаратури та обладнання з перспективою подальшого їх використання;

- заохочувати винахідницьку і раціоналізаторську діяльність, спрямовану на здешевлення експериментальних досліджень при моделюванні патологічних процесів.

З цією метою, а також згідно з вимогами Належної лабораторної практики лабораторії слід дооснастити таким обладнанням, як:

- Рідинний хроматограф високого тиску.
- Прилад для визначення оксиду азоту, продуктів його метаболізму в біологічних субстратах АРОІХО 4000 з комплектом селективних електродів та допоміжного обладнання.
- Спектрофотометр "Неїоз џатта" - однопроменевий ПУ-УІ8 (Англія), діапазон хвиль 190-1100 нм.
- Імунохемілюмінесцентний аналізатор (ІХЛА).
- Цифровий фотоелектроколориметр КФК-3 (2 шт.).
- Ваги з зовнішньою калібрівкою 8РВ-53.

- **Організація і проведення наукових форумів передбачає:**

поглиблення зв'язків та кооперації з членами та партнерами університетів, започаткувавши проведення спільних інтернет-конференцій з актуальних питань освітнього та науково-практичного розвитку медицини в університеті;

а) синхронний переклад пленарних засідань;

б) доступ до Інтернету засобами

в) покращання попиту учасників наукових форумів (покращання умов проживання, організація харчування за способом «шведського стола»).

- **Організація винахідництва і раціоналізаторства:**

- визначити пріоритетними для винахідників і авторів об'єктів права інтелектуальної власності створення ними патентоспроможних розробок для їх подальшого патентування - винаходів (корисних моделей) - особливо пристроїв, речовин і моделей (зразків продукції та апаратури);

- заключаючи контракти з викладачами, рекомендувати у розділі «Наукова робота» планувати створення та подання на реєстрацію раціоналізаторських пропозицій, заявок на винаходи (корисні моделі) - об'єктів патентного права і комп'ютерних програм - об'єктів авторського права;

- організувати семінарські заняття для працівників університету з числа викладацького складу з питань користування Базою винаходів (корисних моделей) України і світу з метою отримання практичних навичок у сфері правового захисту об'єктів права інтелектуальної власності.

- **Метрологічний контроль, нормоконтроль науково-дослідних робіт:**

- підвищувати якість виконання наукових досліджень шляхом удосконалення та впровадження новітніх технологій забезпечення єдності вимірювань.

- **Видавництво.**

У зв'язку зі збільшенням об'ємів роботи у видавництві й появою на ринку комп'ютерної техніки досконаліших і потужніших машин, комп'ютерний парк видавництва потрібно поновлювати.

Для виготовлення навчальних таблиць необхідно придбати кольоровий плотер.

Для поліграфічного відділу планується придбати двоколірну офсетну друкарську машину, що дозволить зменшити затрати часу на друкування багатоколірної продукції.

Щоб зменшити кількість ручних процесів на брошурувально-палітурній дільниці, планується придбати фальцовальну машину, а також трьохножову різальну машину.

Для поліпшення умов роботи працівників видавництва, особливо у відділі комп'ютерної верстки і на палітурній дільниці, потрібно встановити кондиціонери і потужнішу систему витяжної вентиляції.

- **Діяльність студентського наукового товариства і ради молодих вчених:**

- залучати студентів в якості виконавців планових кафедральних наукових робіт;
- публікації студентських наукових робіт допускати після підтвердження самостійного виконання студентами наукових досліджень;
- скерувати діяльність СНТ на реалізацію таких проектів, як:
  - підтримка і висунення студентських наукових робіт для участі у конкурсах на здобуття наукових грантів;
  - розробка інтернет-версії міжнародного медичного конгресу студентів і молодих вчених;
  - інтеграція студентських наукових робіт з науково-дослідними роботами кафедр;
  - створення сайтів студентських наукових програм;
- запровадити практику заслуховування студентських наукових робіт на наукових семінарах ради СНТ, куди запрошувати провідних науковців університету за профілями, відповідно до плану;
- розширити співпрацю з іншими вузами і організаціями, які є членами Міжнародного науково-освітнього інноваційно-технологічного консорціуму медичних ВНЗ і ВНЗ фізичного виховання і спорту, зокрема в напрямку інтеграції студентської науки;
- сприяти участі членів СНТ в наукових заходах (конференціях, симпозиумах, з'їздах, конкурсах тощо), що проводяться в Україні і за кордоном;
- організувати щорічну конференцію студентів та молодих вчених на базі університету та випуск збірника тез за її матеріалами;
- сприяти щорічній участі студентам-науковцям у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт.

V. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

З метою підтримки впровадження інформаційно-комунікаційних технологій створити ефективно працюючий відділ програмного та апаратного забезпечення із завданнями розробки та супроводження сучасних програмних продуктів, встановлення та сервісного обслуговування комп'ютерного, мережево-комунікаційного та телемедичного обладнання.

Створити відділ системних статистичних досліджень з метою підтримки виконання науково-дослідних та дисертаційних робіт з вирішення основних статистичних завдань

Створити відділ віртуальних навчальних програм та навчальних відеофільмів

Інтенсифікувати впровадження телемедичних технологій та медичних інформаційних систем (МІС).

Щорічно оновлювати сайти кафедр, наповнюючи їх новою інформацією.

Довести кількість комп'ютерних місць до 17 на 100 студентів (при нормі - до 12) кількість комп'ютерів до 1000 - у 2012 р. і до 1200 – у 2015 р., в т.ч. у філії підготовчого факультету іноземних громадян, м. Хмельницький ввести в дію хмарні технології.

VI. ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

6.1. Розробити принципово нові засади лікувальної роботи викладачів клінічних кафедр, спрямовані на створення умов для підвищеної зацікавленості клініцистів у впровадженні сучасних ефективних технологій діагностики та лікування:

- забезпечити викладачам можливість підключення персонального комп'ютера, ноутбука, планшетного комп'ютера (I-Pad) до інтернету та інтранету і -роутери;

- продовжити удосконалення системи запису-самозапису хворих на консультативні прийоми до професорсько-викладацького складу університету та до лікарів медичних закладів м. Вінниці та Вінницької області

- всі підрозділи клінічних кафедр об'єднати локальною комп'ютерною мережею, під'єднаною до веб-порталу університету;

- активно використовувати електронну відеосистему для проведення виробничих нарад, консилиумів, клінічних та патолого-анатомічних конференцій у режимі on-line із охопленням цією системою всіх клінічних підрозділів університету.

6.2. У клінічних лікарнях впроваджувати принципово нові методи лікувальної роботи викладачів клінік на ґрунті впровадження сучасних ефективних технологій діагностики та лікування:

- проводити стажування викладачів клінічних кафедр та лікарів клінічних баз в рамках міжнародного науково-освітнього інноваційно-технологічного співробітництва вищих медичних навчальних закладів для впровадження новітніх технологій у лікувальний процес на клінічній базі третинного рівня надання медичної допомоги;

- забезпечити сучасним високотехнологічним устаткуванням університетські клініки для впровадження новітніх технологій у лікувальний процес. Керівникам клінічних кафедр розробити конкретний план дій із впровадження інноваційних високотехнічних медичних технологій;

- створити медичну комісію з керівників кафедр і клінічних лікарень для аналізу і розробки плану діяльності структурних підрозділів щодо третинної високо-спеціалізованої медичної допомоги з вузьких спеціалізацій;

- для поліпшення якості лікувально-діагностичного процесу в керівникам підрозділів спільно з керівниками клінік подати пропозиції відносно реструктуризації діяльності підрозділів відповідно до реорганізації медичної допомоги на Вінничині, зміцнення первинної ланки надання медичної допомоги, створення ПМСД;

- участь у конкурсах із розробки науково-дослідних програм, міжнародних наукових проєктах з метою отримання грантів та цільового фінансування;

- відповідно до домовленості з адміністрацією НДІ реабілітації інвалідів забезпечити

розробку проектно-кошторисної документації, а в подальшому - реконструкцію відділення функціональної діагностики і кафедри функціональної діагностики з клінічною патофізіологією на виділених адміністрацією лікарні площах;

- забезпечити надання медичної допомоги студентам, викладачам та мешканцям району Вінниці уз НПЦ ПМСД Вінницького національного медичного університету;

- здійснювати контроль відповідності сертифікатів спеціаліста і кваліфікаційних категорій професорсько-викладацького складу клінік до профілю спеціалізованих відділень клінічних лікарень Вінниці та Вінницької області..

6.3. Забезпечувати участь у реалізації проекту будівництва хірургічного корпусу Вінницької обласної лікарні ім. М.І.Пирогова

6.4. Забезпечувати дистанційну передачу матеріалів на консультації з центрами високоспеціалізованої медичної допомоги України та за кордоном з отриманням висновку в режимі on-line.

6.5. Забезпечувати відеоконсультації у режимі on-line з провідними спеціалістами університетської лікарні.

6.7. У навчально-практичних центрах первинної медико-санітарної допомоги впроваджувати принципово нові методи лікувальної роботи на ґрунті впровадження сучасних ефективних технологій діагностики та лікування:

6.8. Створити навчально-практичний центр реабілітації та догляду за людьми похилого віку за участю волонтерів із числа студентів із зарахуванням відпрацьованих годин як виробничу практику у Будинку догляду за людьми похилого віку 4 м. Вінниці та пгт Вороновиця. і впроваджувати принципово нові методи догляду та реабілітації на ґрунті впровадження сучасних ефективних технологій:

- робота волонтерів із догляду та реабілітації людей похилого віку;

- навчальна робота студентів II курсу медичного факультету із догляду та реабілітації людей похилого віку;

- відеоконсультації у режимі on-line з провідними спеціалістами з психології, реабілітології університету.

6.9. Створити навчально-практичні центри первинної медико-санітарної на базі студентської поліклініки та у с. Борсуки Калинівського району, у с. Петрикт Крижопільського району, на базі ЗОСШ № 7, 4.

6.10. У лікувально-діагностичному центрі впроваджувати принципово нові методи навчально-лікувальної роботи на ґрунті впровадження сучасних ефективних технологій навчання, діагностики та лікування.

6.11. Для покращення якості життя і психічного здоров'я студентів створити й оснастити в гуртожитку кабінет зняття психоемоційного напруження, профілактики професійного вигорання, психотерапії, реабілітації та при потребі ресоціалізації. У «Альтамедцентрі» працівникам кафедри медичної психології та психіатрії скласти графік прийому

6.12. Створити групу юридичного та соціального супроводу студентів із залученням фахівців з правознавства, юристів, медичних психологів, служителів різних конфесій, правоохоронних органів.

6.13. За згодою головних лікарів клінічних баз ввести у штат адміністрації лікарні працівників клінічних кафедр.

6.14. У 2013 році на базі НДІ реабілітації інвалідів та кафедри вертебрології відкрити першу в Україні кафедру реабілітації та медичної експертизи.

VII Культурно-виховна робота зі студентами

Навчально-виховна робота та культурно-просвітницька робота у ВНМУ здійснюється у відповідності до навчального плану підготовки спеціалістів охорони здоров'я у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації.

В основу виховної роботи покладені концептуальні засади гуманітарної освіти та національної системи виховання молоді в Україні, що має на меті дати високий рівень фахової освіти, озброїти майбутніх лікарів професійними знаннями, вміннями і навичками, сприяти вихованню гармонійно розвиненої, високоосвіченої, соціальноактивної і національно свідомої людини, здатної до саморозвитку і самовдосконалення, що наділена глибокою громадянською відповідальністю, високими духовними якостями, родинними і патріотичними почуттями, є носієм кращих надбань національної та світової культури.

У ході виховного процесу передбачається виконання таких завдань:

- формування національної свідомості і людської гідності, любові до свого народу, бажання працювати для повноцінної самореалізації і розквіту держави, готовності її захищати;
- виховання правової і політичної культури, поваги до Конституції України, державної символіки, знання та дотримання законів;
- забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, старших за віком, історії та культури рідного народу;
- формування мовної культури, оволодіння і вживання української мови;
- виховання духовної культури особистості та створення умов для вільного формування нею власної світоглядної позиції;
- утвердження принципів загальнолюдської моралі, правди, справедливості, милосердя, патріотизму, доброти та інших добродійностей;
- забезпечення гармонійного розвитку молоді, охорони і зміцнення їхнього фізичного, психологічного та духовного здоров'я;
- забезпечення високої художньо-естетичної культури, розвиток естетичних потреб і почуттів;
- вироблення екологічної культури людини, розуміння необхідності, гармонії її відносин з природою;
- прищеплення глибокого усвідомлення взаємозв'язку між ідеями індивідуальної свободи, правами людини та її громадянською відповідальністю;
- спонукання вихованців до активної протидії проявам аморальності, правопорушенням, бездуховності і антигромадянській діяльності.

1. Форми, методи та шляхи реалізації концепції

1. Розгляд на засіданнях Вченої ради, ректорату, деканатів, Комісії з питань культурно-патріотичного виховання проблем навчально-виховної та культурно-просвітницької роботи.
2. Проведення щорічної посвяти в студенти ВНМУ, актових лекцій для першокурсників.
3. Проведення лекцій, семінарів, лекторатів, "круглих столів", диспутів, зустрічей з провідними науковцями університету.
4. Створення, апробація та впровадження нових навчальних, виховних технологій з урахуванням сучасних досягнень науки, педагогіки, дидактики, соціальної практики.

5. Проведення семінарів наставників під керівництвом проректора з навчально-виховної роботи, відзначення кращих наставників.
6. Створення інформаційних банків даних передового досвіду виховної роботи.
7. Щорічне проведення науково-практичних конференцій викладачів і студентів з розглядом проблем виховання.
8. Відзначення Дня медичного працівника. Пропагування громадської та політичної діяльності представників вітчизняної (у т. ч. університетської) медицини.
9. Забезпечення художньо-естетичного та історичного виховання студентів у дусі українських народних традицій, сучасних культурних досягнень українського народу. Передбачити оглядові та тематичні екскурсії в музеї Вінниччини.
10. Вивчення і пропагування кращого досвіду навчально-виховної роботи кафедр університету.
11. Проведення комплексу навчально-виховних закладів, присвячених впровадженню Дня університету (2013 р.).
12. Спільно з міським відділом у справах сім'ї та молоді і міською Службою для молоді створити загони милосердя, які б опікувалися самотніми пенсіонерами, інвалідами, обласним дитячим будинком "Малютко" тощо.
13. Забезпечення участі студентів університету у благодійних акціях до Міжнародного дня людей похилого віку (перша субота жовтня), Міжнародного дня інвалідів (3 грудня), Міжнародного дня захисту дітей (1 червня), Міжнародного дня студентів (17 листопада), Міжнародного дня здоров'я, боротьби з палінням, СНІДом, Дня донора, тощо.
14. Проведення соціологічних та медико-психологічних досліджень з питань молодіжних проблем та молодіжної роботи.
15. Забезпечення діяльності клубів за інтересами: клубу інтелектуальних ігор, КВК, поетичного, художників-аматорів, інтернаціональної дружби, любителів хорової та танцювальної творчості, тощо.
16. Створення на базі кафедр суспільних наук, екстремальної і військової медицини, соціальної медицини і організації охорони здоров'я методичних центрів навчально-виховної роботи.
17. Виховання студентів у дусі клятви Гіппократа та урочистої обіцянки лікаря України.

Національне виховання студентської молоді

Розбудова Української держави, відродження української нації потребують формування національного виховання студентської молоді, як складової частини системи національного виховання громадянина України.

Глобальний простір, у який інтегрується наша студентська молодь, передбачає засвоєння надбань культури різних народів. Тому постає потреба в здатності студентської молоді до входження у світовий соціокультурний простір - за умови збереження української національної ідентичності.

Національне виховання має стати фундаментом становлення світогляду молодої людини, на якому формуються фахові знання та професійна відповідальність.

Національне виховання у Вінницькому національному медичному університеті імені М.І.Пирогова ґрунтується на таких принципах:

- демократичності - визнанні академічною спільнотою права кожного на свободу виявлення своєї творчої індивідуальності, усунення авторитарних методів виховання;

- гуманізації - створенні умов для особистісної самореалізації, формуванні людяної, щирої, доброзичливої, милосердної особистості;
- єдності навчальної та виховної діяльності - консолідації студентства та науково-педагогічних працівників у єдину академічну спільноту, об'єднану спільною мораллю та ідеями;
- послідовності, системності і наскрізності - привнесенні виховних аспектів у всі форми освітнього процесу, зв'язок виховання з життям, трудовою діяльністю народу та продуктивною працею;
- диференціації та індивідуалізації виховного процесу - врахуванні у виховній діяльності рівнів фізичного, духовного, психічного, соціального, інтелектуального розвитку студентів, стимулюванні їхньої активності та розкритті творчої індивідуальності;
- єдності теорії та практики - реалізації набутих студентами знань, умінь і навичок на практиці, включаючи самоврядну та громадську діяльність;
- природовідповідності - врахуванні багатогранної і цілісної природи людини, вікових та індивідуальних, соціально-психологічних особливостей студентів;
- пріоритету правової свідомості - вихованні поваги до конституційних прав та свобод людини.

Завданнями національного виховання студентської молоді є:

- формування національної свідомості, гідності громадянина, виховання поваги й любові до рідної землі й українських традицій;
- підготовка свідомої інтелігенції України, збереження інтелектуального генофонду нації;
- вироблення чіткої громадянської позиції, прищеплення молодим людям віри у верховенство закону, який є єдиною гарантією свободи;
- підняття престижу української мови в академічному середовищі, забезпечення і розвиток українськомовного освітнього простору;
- формування у суспільній свідомості переваг здорового способу життя, культу соціально активної, фізично здорової та духовно багатой особистості;
- створення необхідних умов для ефективного розвитку студентського самоврядування, виявлення його потенційних лідерів та організаторів;
- забезпечення високого рівня професійності та вихованості молодого людини, сприяння розвитку індивідуальних здібностей, таланту та самореалізації;
- плекання поваги до своєї alma mater, дотримання і розвиток демократичних та академічних традицій вищого навчального закладу.

Національно-виховна діяльність у Вінницькому національному медичному університеті імені М.І.Пирогова проводиться за такими напрямками:

1. Національно-патріотичне виховання:

- формування національної свідомості і відповідальності за долю України;

- виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті;
- культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою та ін.);
- виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій.

2. Інтелектуально-духовне виховання:

- розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення;
- виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності;
- реалізація особистісного життєвого вибору та побудова професійної кар'єри на основі здібностей і знань, умінь і навичок;
- виховання здатності формувати та відстоювати власну позицію;
- формування особистісного світогляду як проєкції узагальненого світосприймання.

3. Громадянсько-правове виховання:

- прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина;
- виховання поваги до Конституції, законів України, державних символів України;
- виховання громадянського обов'язку перед Україною, суспільством;
- формування політичної та правової культури особистості;
- залучення студентської молоді до участі у добродійних акціях і розвитку волонтерського руху.

4. Моральне виховання:

- формування почуття власної гідності, честі, свободи, рівності, працелюбності, самодисципліни;
- формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань;
- становлення етики міжетнічних відносин та культури міжнаціональних стосунків.

5. Екологічне виховання:

- формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури;
- оволодіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування;
- виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство;
- виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності.

6. Естетичне виховання:

- розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності;
- формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури;
- вироблення умінь примножувати культурно-мистецькі надбання народу, відчувати і відтворювати прекрасне у повсякденному житті.

7. Трудове виховання:

- формування особистості, яка свідомо та творчо ставиться до праці в умовах ринкової економіки;
- формування почуття господаря та господарської відповідальності;
- розвиток умінь самостійно та ефективно працювати.

8. Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя:

- виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя;
- формування знань і навичок фізичної культури в житті людини;
- забезпечення повноцінного фізичного розвитку студентів;
- фізичне, духовне та психічне загартування;
- формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань;
- створення умов для активного відпочинку студентів.

. Для реалізації положень Концепції Вінницький національний медичний університет імені М.І.Пирогова передбачає координацію зусиль Міністерства охорони здоров'я МОУмолодьспорт України, органів влади та місцевого самоврядування, професорсько-викладацького і студентського складу вищого навчального закладу, представників громадських організацій, засобів масової інформації. У Вінницькому національному медичному університеті імені М.І.Пирогова створено план дій:

- розроблення плану дій щодо реалізації положень Концепції;
- підготовка організаційно-методичного забезпечення, вивчення та узагальнення досвіду організації виховної діяльності у вищих навчальних закладах;
- організація і проведення науково-методичних конференцій, семінарів, круглих столів тощо;
- сприяння активному обміну теоретико-методологічними аспектами системи національного виховання, новими підходами, формами і методами виховної діяльності;

У Вінницькому національному медичному університеті імені М.І.Пирогова виховна діяльність:

- координується Радою з організації виховної діяльності, яка складає план дій;
- включається до планів роботи структурних підрозділів;

- конкретизується у діяльності кураторів академічних груп;
- розглядається на засіданнях, вчених рад ВНМУ.

4. Особлива роль у виховній діяльності покладається на органи студентського самоврядування, серед основних завдань яких є підвищення ефективності навчально-виховного процесу, забезпечення виховання духовності та культури студентів.

5. У Вінницький національний медичний університет імені М.І.Пирогова співпрацює з органами державної влади, місцевим самоврядуванням, громадськими організаціями.

VIII. Міжнародне співробітництво

- Організувати роботу із запрошення провідних фахівців університетів-партнерів з Європи, США, Росії для читання лекцій як на додипломному, так і на післядипломному етапах підготовки медичних спеціалістів згідно з планом, поданим навчальним відділом.
- Продовжити співпрацю з європейськими медичними установами щодо організації стажувань студентів та проведення літніх студентських практик, а саме з Броцлавським медичним університетом (Польща), Російським державним медичним університетом ім. М.І.Пирогова, Московською медичною академією ім. Сеченова, Центральним НДІ морфології людини Академії наук російської федерації, С.Перербурзькою Військово-медичною академією, Ліможьським медичним університетом (Франція), Мюнстерським університетом та онкологічною клінікою (німеччина), Гродненським медичним університетом (Беларусь).
- Сприяти розвитку спільних наукових досліджень з пріоритетних питань охорони здоров'я.
- Активно здійснювати програму фахових стажувань викладачів на навчальних і клінічних базах європейських університетів на грантовій основі.
- Продовжувати роботу налагодження та розвитку міжнародних контактів, зміцнюючи співпрацю з міжнародними освітніми організаціями для поліпшення академічної мобільності викладачів, наукових працівників і студентів.
- Розвивати нові напрямки міжнародної діяльності в освітній та науковій сферах, активно співпрацюючи з університетами - учасниками Міжнародного науково-освітнього інноваційно-технологічного консорціуму медичних ВНЗ і ВНЗ фізичного виховання і спорту.
- У рамках здійснення академічних студентських обмінів між вищими навчальними закладами-учасниками Міжнародного консорціуму медичних ВНЗ та ВНЗ фізичного виховання і спорту продовжувати проведення щорічної інформативно-комунікативної програми «Міжнародні літні студентські школи».
- Організувати семестрові навчання студентів в зарубіжних навчальних закладах.

X. Розвиток матеріально-технічної бази університету

- Робота господарських підрозділів проводитиметься у руслі єдиної технічної політики, спрямованої на забезпечення належних умов для роботи викладачів, навчання та відпочинку студентів через безаварійну експлуатацію комунікацій, вдосконалення, розвиток матеріально-технічної бази університету, впровадження сучасних технологій, економічної доцільності та

ефективності при виконанні ремонтно-будівельних робіт, охорону майна. У перспективі - вдосконалення роботи відділу технічного забезпечення господарських комунікацій університету, його технічна модернізація і переоснащення. Потребує перегляду і дооснащення матеріально-технічна база меблевої і транспортної дільниць. Планується суттєво оновити автомобільний парк університету.

У наступні 5 років реалізувати ряд ремонтно-будівельних проектів. А саме:

1. Завершити будівництво та введення в дію нової бібліотеки із підключенням до мережі «Інтернет» до 2015 року
2. Ввести у дію додаткові площі Центру медико-психологічної допомоги "Альтамедцентр" (медико-психологічної допомоги дітям).
3. Ввести в структуру ВНЗ НДІ реабілітації кафедри внутрішніх хвороб № 2, внутрішніх хвороб медичного факультету №2, травматології та ортопедії.
4. У 2013 році на базі НДІ реабілітації інвалідів відкрити першу в Україні кафедру реабілітації та медичної експертизи.
5. Ввести в дію 3 навчальних аудиторії (2 - в 2013 році, 1 - в 2014 році у 2-му навчальному корпусі).
6. На базі 2-го навчального корпусу створити сучасний тренінговий центр практичної підготовки студентів та інтернів, в т.ч. і надання екстреної медичної допомоги на 1 вересня 2013 року.
7. До 2013 року оснастити всі навчальні лекційні аудиторії стаціонарним мультимедійним, проєкційним, відео обладнанням інтерактивними дошками.
8. Довести кількість комп'ютерних місць до 17 на 100 студентів (при нормі - до 12) кількість комп'ютерів до 1000 - у 2012 р. і до 1200 - у 2015 р., в т.ч. у філії підготовчого факультету іноземних громадян, м. Хмельницький ввести в дію хмарні технології.
9. Спільно з адміністрацією області поставити питання про створення сучасної університетської клініки (2011-2017 рр.).
10. Переобладнати Центр нових інформаційних технологій з впровадженням систем 3Д сканерів та відео технологій.
11. Завершити розробку унікальної навчальної програми з моделюванням діяльності всіх систем організму, як в норму так і при патологічних станах (2012р. - створена базова модель).
12. Провести капітальний ремонт навчального корпусу № 2 та гуртожитків № 1-3, 5 - до 2014 р., гуртожитку для лікарів післядипломної освіти у м. Хмельницькому - до 2010 р.
13. Увести у дію університетський ПМСД та на його базі створити навчальний комплекс з підготовки лікарів загальної практики (до 2013 року).
14. Провести капітальний ремонт за стандартами, необхідними для розміщення лабораторій ПЦР вимогами у будівлі Науково-дослідного центру (закінчення робіт - 2013 рік).

15. Провести капітальний ремонт спорткорпусу (2013 рік) та реконструкцію стадіону до 2017 року.
16. Переоснастити Центр оперативного друку (2013 р.).
17. Увести додатково 1 лінію високошвидкісного оптоволоконного Інтернету та бездротовий WiFi у читальних залах гуртожитків.
18. Провести атестацію науково-дослідних лабораторій (2013 р.).
19. Увести в дію 2 конференц. зали (2013-2016 рр.).
20. Обладнати новий навчальний кабінет з стоматології на кафедрі ортопедичної стоматології з рентгенустановкою цифрового зображення (2013 р.).
21. Забезпечити щорічну підготовку 5-7 докторів наук та не менше 50 кандидатів медичних наук.
22. Забезпечити 100% ефективність аспірантури та докторантури.
23. Розширити (збільшити) НДР з впровадженням сучасних нанотехнологій.
24. Забезпечити 100% керівництво випускаючими кафедрами докторами наук та довести керівництво усіма кафедрами докторами наук до 2014 року.
25. Відкрити спеціалізовані ради по педіатрії та інфекційних хвороб, з кардіології та внутрішньої медицини до 2013.

IX. Фінансова та економічна діяльність

Для реалізації концепції розвитку університету, що сприятиме забезпеченню сталого розвитку та фінансової стабільності закладу, підвищенню рівня добробуту працівників та студентів, вирішенню питань економного витрачання енергетичних ресурсів, подальшої розбудови університету, необхідно забезпечити:

- вивчення та впровадження передових форм та методів аналізу фінансово-економічної діяльності на основі вдосконалення організації автоматизованого та комп'ютеризованого обліку;
- здійснення разом з іншими підрозділами економічного аналізу фінансово-господарської діяльності з метою виявлення внутрішніх резервів щодо економного витрачання коштів, недопущення неефективних витрат;
- проведення маркетингових досліджень для задоволення потреб університету в товарно-матеріальних цінностях;

Для забезпечення успішної роботи університету та задоволення зростаючих потреб необхідно при формуванні та виконанні видаткової частини бюджету забезпечити цільове та економне використання усіх видів ресурсів, для чого необхідно:

- періодично переглядати запроваджені тимчасові місцеві норми витрачання окремих матеріальних ресурсів, аналізувати їх дотримання;
- з метою зменшення енергоспоживання продовжити оснащення навчальних корпусів, окремих підрозділів лічильниками води, теплової енергії, природного газу, приладами

регулювання споживання енергоносіїв, забезпечити їх роботу та своєчасну перевірку. При необхідності переглядати режим роботи окремих підрозділів;

- запровадити жорстку економію асигнувань на оплату послуг зв'язку, утримання транспортних засобів, відряджень, канцелярських та господарських товарів;
- не допускати необгрунтованого збільшення чисельності адміністративно-управлінського, навчально-допоміжного та обслуговуючого персоналу.

СТРУКТУРА

Науково-дослідного інституту реабілітації інвалідів (навчально-науково-лікувального комплексу)
Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

